

H I R E K

NAPIREND

KEDD, 1946 DECEMBER 3

Nemzeti Színház: Este 7 órakor Bajazzok. Seherezáde.

Széchenyi Filmszínház: fél 4, negyed 6 és 7 órakor: Magas jutalom.

Béla városi Mozi: fél 4, 1/4 6, 7 órakor: Megélünk a jég hátán.

Körző Mozi: fél 4, 1/4 6 és 7 órakor: Az Operaház fantomja.

Múzeum zárva.
Somogyi-könyvtár nyitva 9-től este 7 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva 9-től délután 4 óráig.

SZOLGÁLTATÁS
GYÓGYSZERTÁRAK:

Gerle Jenő Klauzál-tér 3., Nagy örök. K. dr. Hangay L., Boldogasszony-sugárút 31, Nyilassy örök. Római-körút 22, Surján József Kossuth L.-sugárút 31. szám.

—oOo—

József Attila

Kilenc évvel ezelőtt, egy rideg, ködös telején napon halt meg a magyar munkásság első és legnagyobb költője: József Attila. József Attila a ferenccvárosi munkáskaszárnyak közül indult el és mint paraszt- és munkások leszármazottja, a munkás- és parasztosztály elnyomott sorsának érzője és hordozója lett verseiben sorstársai keserveinek és sebb jövőjének hirdetője. Kilenc évvel ezelőtt a balatonszárszói vasúti síneken öngyilkosként fejezte be fiatal életét a költő, hogy mementőt állítson tragikus elmúlásával a gazdagok és hatalmasok elé. József Attila meghalt, de utmaradtak versei, amelyek nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar társadalom átforgalmódjék és rátérjen a demokrácia útjára s amelyeknek a jövőben még nagyobb hatásuknak kell lenniük ennek az átalakulásnak előmozdításában. József Attila nem hiába halt meg fiatalon kilenc évvel ezelőtt a szárszói síneken. Életműve teljes, mert a magyar parasztság és munkásság, amelyért élt és alkotott, diadalra fogja vinni azokat az eszményeket, amelyek költészetét táplálták s telkesítették.

—oOo—

Időjárás-ellenőrzés. Várható időjárás kedd estig: Mérsékelt nyugati, északnyugati szél, felhőfelvonulások kisebb fúvóseivel, a hegyeken hó záporokkal. Gyenge éjjeli ragy, napfényes.

Taggyűlés az Ujságróthozban. A Szegedi Ujságróth és Művészek Otthona vasárnap Gábor Arnold elnökével taggyűlést tartott, melyen az Otthon aktuális problémáit, a gyűlés eredményes munkát végzett, a felszólalók: Vaszy Viktor, Benkő Miklós, Varga László, Perényi Kálmán, Ruff Béla, Tóth Róbert údvos javaslatokat terjesztettek elő, amelyek már a legközelebbi napokban megvalósításra kerülnek. Nagy tetszésre talált Perényi Kálmán az az indítvánnyal, hogy alakítsa meg az Otthon önálló női tagozatát. A vezetőség részéről az elhangzott javaslatokra és észrevételekre Gábor Arnold, Gero Dezső házsnagy és Ligeti Jenő a menza vezetője válaszoltak. A taggyűlés után megtartott előző értekezlet úgy határozott, hogy a női tagozat elnökei L. Radnóthy Evát kéri fel.

VADOMENTH

A hirverő süketnéma. Nehezen képzeljük el, hogyan tette, de a népügyészség megvádolta és a népbirosg főtárgyalást hívott ki Takács János süketnéma házál szegedi lakos ellen hirverés büntetése miatt, azért, mert 1944. tavaszán a Stefánia-sétányon kommunista ellenes meggyőződését és a felétlen német győzelembe vetett hitét »hangoztatta«. A jelképes beszéddel kihallgatott vádlott és az ugyancsak süketnéma tanuk nem igazolták a vádírathat foglaltakat és ezért Kozma tanácsvezető minden igyekeztet látha vetette, hogy a vádlott tudomására hozza a tanács bímentő ítéletét. A népügyész — hivatalból fellebbezett.

x Magyar Nők Demokratikus Szövetsége keddi napon keretében december 3-án délután 5 órakor dr. Zóla Sándor tart előadást »Nővédelem« címen. Közreműködnek meg Andorka Ibolya rendőralhadnagy és Nagygyörgy Mária szavalattal és Gábor Jenő énekeszámával. A zongorakíséretet dr. Madácsy Lászlóne látja el. Minden érdeklődőt szeretettel vár a vezetőség.

Csoda a Dugonics-utcában

Hallanak és beszélnek a süketnémák — Süketnéma, aki őt nyelven „beszél“

(Szeged, december 2.) Az egyetlen villanylámpa gyér fénye is eivész a városra boruló ködben, mikor a Dugonics-utca 11. számú házat keressük, hogy »meghallgassuk« a Délvidéki Süketnémák Egyesületét ünnepesét. Szándékosan irtunk »meghallgatást«, mert azóta megtanultuk, hogy a süketnémák is beszélnek. Hosszu évek keserves munkája kell ahhoz, — ahogyan azt Kéksz Jánosné, az egyesület létrehozója említi, — hogy a született süketnéma beszélni tudjon. Nyolc évig járnak iskolába, ahol az oktatás az úgynevezett »alaphang« kicsholásával kezdődik. Ha ez sikerül, akkor a süketnéma beszéde érthető lesz. Első betűjük a »p«, majd az »a«, amik megtanulnak és kicsoda boldogság nekik, mikor már közönni tudnak »pá«. Egy időben az úgynevezett »ujj« abécét tanították, amire mindannyian emlékszünk boldog első elemista korunkból, de ez akadályozta a szóbeszéd kifejlődését, ezért elhagyták. Egyébként a süketnéma »beszéd« nemzetközi nyelv — világosi feli a főságos arcú Kéksz Jánosné. Elmondja, hogy Budapestén néhány évvel ezelőtt a süketnémák jártak, akik pesti sorsársaikkal fél óra múlva a legelénkebb diszkuszban voltak. Bármennyire hihetetlennek is tűnik, de a süketnémák is hallanak. A hangrezgést fogják fel és így kapcsolódik bennük a betűk szavakká. Példával illusztrálta ezt a csodát Kéksz Jánosné. Nevelt fiát, Nővé Lajost hatfai állította, tehát a fiatalember számogását nem láthatta. Ilyen helyzetben nevelőnője szavakat suttogott tele. Nővé a suttogó hangon adott utasításokat megértette és teljesítette. Legjobban azonban Koós Józsefne helyettes elnök lepett meg. Koósne süketnémán született és megtanult »beszélni« s ma már öt idegen nyelvet bír. Kipróbáltuk: a legfőbbkétebben fordította a feladott szöveget.

Megtudjuk még, hogy a süketnéma a lehető legjobb ipari munkások. Annnyira megfelelnek, hogy a vállalatok egynek a kipróbálása után mindig többet alkalmaznak. A megjelenésükre is sok gondot fordítanak: szeretnek tetszeni. Nem érzik magukat semmivel sem kevesebbnek az általános embertől, mert mint »mondják« könnyű ép fölül beszélni tanulni. Mégiss kicsutolják, gunyolják őket s ez nagy fájdalmuk a társadalommal szemben. Rengeteg nehézséget küzdenek le, amíg eljutnak odáig, hogy megértessék magukat, sőt büntetőjogilag is éppugy teletöszögre vonhatók, mint bárki más.

A műsor előtt annyira megszoktuk beszédmodjukat, hogy a műsor kez-

detére tolmács nélkül is mindent megértettünk. Legnagyobb sikere mégis Dénes Leó elvtárs polgármesternek volt, aki mint az egyesület fővédője nyitotta meg a műsort s többek közt azt mondotta:

— A szeretethez nem szükséges az emberi beszéd, azt megszokták érezni. Erezték mi is, milyen szeretettel jövők köztük, fogadjatok ti is ilyen szeretettel engem.

Az összegyűlt süketnémák hangos tapsal köszönték meg a polgármester szavait, aki úgy intette hozzájuk beszédet, hogy tolmács nélkül is megértették. Ugy az elnök, Koós János, mint felesége szavaihoz se kellett tolmács, megértette a polgármester velünk együtt. A vidám műsor nagy tetszést aratott. Koós József, Matyas Zoltán és Nővé Elek árnnyelnetek, Koós József és Matyas Zoltán tréflás jelenete nagy sikert aratott. A szeretet és szabadság jelképét, egy szál vörös székfűt nemzetiszíni szalaggal atkőve Farkas Kócsi nyújtotta át Dénes elvtársnak, majd három süketnéma pár csárdásozott olyan ütemesen, hogy kedvünk lett volna velük együtt forogni. A kedves műsort Kéksz Jánosné titkár zárta be s adta elő a Délvidéki Süketnémák Egyesületét célkitűzését is.

Alapszabályuk most van jóváhagyva alatt a belügyminiszternél. Céljuk a délvidéki süketnémákat a szegedi körzetben egyesíteni, süketnéma szeretetházat, árvaházat felállítani, hogy ne érezzék ezek a szerencsétlenek sivár magányukat. Várják a Szíveszterti, a társangot, amikor ők is szorakozni szeretnének, maguk közt az ő nyelvükön s mindezt társadalmi gyűjtéssel szeretnék létrehozni s ehhez kérték a polgármester támogatását, aki azt messzemenően meg is ígérte. Még is emlémlék a társadalomtól, hogy gondjaiba vegye őket, mert erős akarati, dolgozni vágyó emberek ők is s önhibájukból kerültek abba a helyzetbe, hogy nem lehetnek teljes értékű polgárai az országnak.

A műsor végeztével láblőrés nélkül beértünk a Belvárosba és pedten néztünk körű: itt már bőkezűbbel ontja fényét a gázgyár jóvoltából néhány villanylámpa és látni lehet, hogy Szeged 140 ezer »süketnéma« kézzel-lábbal gesztikulálva ordítózik. Figyelem, mit beszélnek azok, akik nem süketnémák. Lehet, hogy a bor beszélt belőlük, de nagyon sok ostobaság hagyta el ajkukat könnyedén, természetesen és minden megérőltetés nélkül. A Dugonics-utcában nehezebben megy a beszéd, de van értelme annak, amit mondanak.

Lippay Irma

PÉNTEK ESTE 5 ÓRAI KEZDETTEL A SZAKSZERVEZETEK-BEN DOLGOZÓ KOMMUNISTÁK ÉS AZ ÜZEMI BIZOTTSÁGOK KOMMUNISTA TAGJAI KÁLVIN-TÉR 6. SZÁM ALATT ÉRTEKEZLETET TARTANAK. MEGJELENÉS KÖTELEZŐ!

— Megválasztották a zsidó hitközség vezetőségét. Hatalmas érdeklődés mellett zajlott le a szegedi zsidó hitközség új vezetőségének megválasztása. A választás eredményeként elnök Stern Márton lett. Az előjáróság tagjai a következők: Dános Dezső, dr. Náray Sándor, dr. Kertész István, Gartner Sándor, Körössy Géza, dr. Hajdu Béla, dr. Lénárt Pál és Robicsék Pál. Az új vezetőség megválasztása 3 évi időtartamra szól.

VADOMENTH

— Hunyadi páncélgárás — kényszerből. Varga Pál csanyteleki földműves 1944. november 25-én önként jelentkezett a német tennhatóság alatt álló Hunyadi páncélosokhoz szolgálati felére, — népiügyszésg — vádirata szerint. A vádlott ezzel szemben tanukkal bizonyította, hogy kényszer hatása alatt cselekedett, ezért a népbirosg Kozma tanácsa bizonyíték hiányában telmentette. Dr. Serényi György népügyész fellebbezett.

— Mikulási és karácsonyi vásár az árvaházban. A városi árvaház növendékei Mikulás és karácsonyi játékvásárt rendeztek az árvaház épületében. A vásárt vasárnap nyitotta meg ünnepélyesen Dénes Leó elvtárs polgármester. Az ünnepségen megjelent dr. Pálty György főispán és Orley Zoltán kerületi katonai pártáncsnok is. A vendégeket Dobay Pál tanácsnok, az árvaház felügyelője üdvözölte. A megnyitás után rövid mű-

sor volt, amelyben az árvaház ügyes kis növendékei szerepeltek.

— Eljegyzés. Alberti József, a Délmagyarország munkatársa szombaton tartotta eljegyzését Kókai jutkával, a Hirlapkiadó Kft. tisztviselőjével. (Minden külön értesítés helyett.)

— Anyakönyvi hírek. Az elmúlt heten született 22 fiú és 18 leány. Hazasságok kötöttek: Kondasz Pál és Kovács Ilona, Balog Ferenc és Kocsis Margit, Kecskeméti József és Farkas Mária, Kokovecz János és Weber Karolin, Csöke Mihály és Horváth Erzsébet, Szabó Lajos és Khun Irma, Michalek Karoly és Szabó Anna, Molnár Endre és Jerney Mária, Rehák István és Halász Erzsébet, Nyiri József és Fazekas Iren, Temesvári András és Széll jutka, Kmetz József és Halász Mária, Haskó Imre és Schláth Erzsébet, Antal Mihály és Frajczos Terezia, Furdók Dezső és Kovács Etelka, Farkas Imre és Nagy Franciska, Tóth Jenő és Füzes Ilona. Elhaltak: Tokos Izsa 88, Naszádi György 51, özv. Schmitt Ferencné 77, Filip Sándor 72, Szepesi Mátyás 51, Bondár Ferenc 59, özv. Tóth Ferencné 73, Kiss János 85, Váradi Péterné 95, özv. Schutz Antalné 79, Virág György 24, özv. Orosz Istvánné 81, Tanay Karoly 60, özv. Biroden Adámné 65, özv. Csánádi Józsefné 67, Szabo Imre 78 és Kohn Richard 71 éves korában.

VADOMENTH

bó Anna, Molnár Endre és Jerney Mária, Rehák István és Halász Erzsébet, Nyiri József és Fazekas Iren, Temesvári András és Széll jutka, Kmetz József és Halász Mária, Haskó Imre és Schláth Erzsébet, Antal Mihály és Frajczos Terezia, Furdók Dezső és Kovács Etelka, Farkas Imre és Nagy Franciska, Tóth Jenő és Füzes Ilona. Elhaltak: Tokos Izsa 88, Naszádi György 51, özv. Schmitt Ferencné 77, Filip Sándor 72, Szepesi Mátyás 51, Bondár Ferenc 59, özv. Tóth Ferencné 73, Kiss János 85, Váradi Péterné 95, özv. Schutz Antalné 79, Virág György 24, özv. Orosz Istvánné 81, Tanay Karoly 60, özv. Biroden Adámné 65, özv. Csánádi Józsefné 67, Szabo Imre 78 és Kohn Richard 71 éves korában.

SZÍNHÁZ • MŰVÉSZET

Arthur Bliss

angol zeneszerző Szegeden

Vasárnap gépkocsin Budapestről Szegedre érkezett Arthur Bliss, a hírneves angol zeneszerző, az angol zené élet vezető egyénisége. Bliss Roland Lucas, a British Council helyettes vezetője, John Mockridge, a British Council főtáskára, dr. Nemes József miniszteri osztályfőnök, a kultuszminisztériumban a külföldi kapcsolatok vezetője, dr. Gaál István, miniszteri osztályvezető és Szemő Blanche, a British Council kiállítási osztályvezetője kísérték szegedi útjára. Az illusztris vendégek megérkezésük után az egyetemre mentek, majd a városi muzeumban levő angol kiállítást tekintették meg. Déltűn az egyetem orvoskari dékanátusa fogadást rendezett tiszteletükre. Öt órakor pedig az egyetem aulájában hangversenyt halgattak végig. A műsor keretében Sándor András és Dénes Erzsébet előadták Bliss brácsa-zongora szonátájának harmadik tételét. A kiváló angol mester hálás szavakkal köszöntötte meg a kedves figyelmességet. A műsor további részében Szerdahelyi László a Főiskolai Kamarakórus, dr. Szeghy Endre vezényletével, a Szegedi Kórus Szatmári Géza karnagy vezetésével és Ferencz Anikó szerepelt. Este 7 órakor dr. Baranyi János, a szegedi állami zenekonzervatórium igazgatója rendezett házihangversenyt Arthur Bliss tiszteletére. Bán Sándor, a fiatal zongoraművész Bartók Rondóját és Allegro Barbaróját játszotta, Szatmári Géza két dalát Lakóczy Edit énekelte. A műsor eseménye Vaszy Viktor Preludium és Allegro című hegedűkompozíciójának bemutatása volt; Szerdahelyi László játszotta nagy sikerrel. Vaszy Viktornak Juhász Gyula Gyermektemető című versére írott dalát Papp Julia mutatta be nagy tetszés mellett. Csuka Béla és Baranyi János szonátájátékával fejeződött be a színvonalas házihangverseny. Este az Ujságróthban vacsora volt Arthur Bliss tiszteletére.

—oOo—

Bírábeau mulatságos
detektívjátéka
a Nemzeti Színház
eheti bemutatója

A színházi iroda közli:
Dr. Bakos Géza finom kis dalit komponált Békei István szövegére, melyet a Bírábeau darab előadásán Radnóthy Eva énekel. Radnóthy Eva, Hoti Eva, Majláth Mária, D. Nagy Erzsé játszóak a női főszerepeket, míg a férfi együttes névsorában Bakos Gyula, Benkő Miklós, Deak Sándor, Gáti Pál, Kozák László, Molnár Ivan neveivel találkozunk. A Szegedi Nemzeti Színháznak ez a tiz kitűnő művésze nagy ambícióval készült a bemutatásra, mely az első vigjátékadás lesz az idei évadban. A mulatságos detektív-komédia Kanadában játszódik, déltűntől estig, szep nyári napon Edward Narbuty nyaralójában, ahova barátai horgász-weekend-re gyűlnek egybe. Itt történik az a különös esemény, ami miatt a hazgazdája detektívet hozat, világosságot deríteni arra a példánélküli esetre, hogy valaki 10.000 dollárt tett a penzszekrénybe.

—oOo—

Egyházzenei hangverseny Ujszegeden. Egyházzenei hangverseny színhelye volt vasárnap az őszi viragpompába öltözött és zsufolásig megtelt ujszegedi templom. Szeged elsővonalbeli énekesei és muzsikusi fogtak össze ezen a napon, hogy a templom orgonájának megcsináltatásához művészetükkel hozzájáruljanak. Ugy Géza plébános bevezető szavai után dr. Demény Alajos játszott orgonán, majd sorra következtek Menegali, Kodály, Beliczay, Gounod, Demény, Szeghy, dr. Bencsik váloga-

VADOMENTH

tott egyházzenei szerzeményei S. Papp Julia, Rapcsányi Jánosné, dr. Sikolya István, Kertész Lajos és Bitto János, a székesgyházi énekkar, a tanítóképző énekkara és a Nemzeti Színház zenakarának közreműködésével. Vezényelt: Kertész Lajos, Bencsik György és Bánhidó Odón. Orgonán kísért: dr. Demény Alajos. A magas színvonalu egyházzenei hangverseny megrendezése Bitto János érdeme.

x Halálozás. Salzer Sándorné dec. 1-én elhalt. Temetése a zsidótemető cinterméből 3-án, kedden délelőtt 10 órakor lesz.